

РЕТИНА
БЪЛГАРИЯ

Информационен бюлетин на Ретина България
Юни 2022г.

Съдържание:

- Новини от сдружението:

- Консултативни срещи по проект „Споделяй, грижи се, излекувай – трансформиране грижите за хората с редки болести“;
- Анотация от първа онлайн консултация с представителите на пациентските организации;

- Препоръчано:

- Болестите може да са редки, но проблемите не са(анализ от д-р Стойчо Кацаров);

- Актуално от напредъка на проучванията:

- Текущи клинични проучвания в оптогенетиката;
- д-р Nirenberg получава награда Bressler 2022г. за изключителния си принос

към напредъка на науката за зрението;

- Проучване за повишаване на дозата на EA-2353 при пациенти с пигментен ретинит;

- Технологии, иновации, образование:

- Изследователи предприемат стъпки към разработването на „електрическо око“;

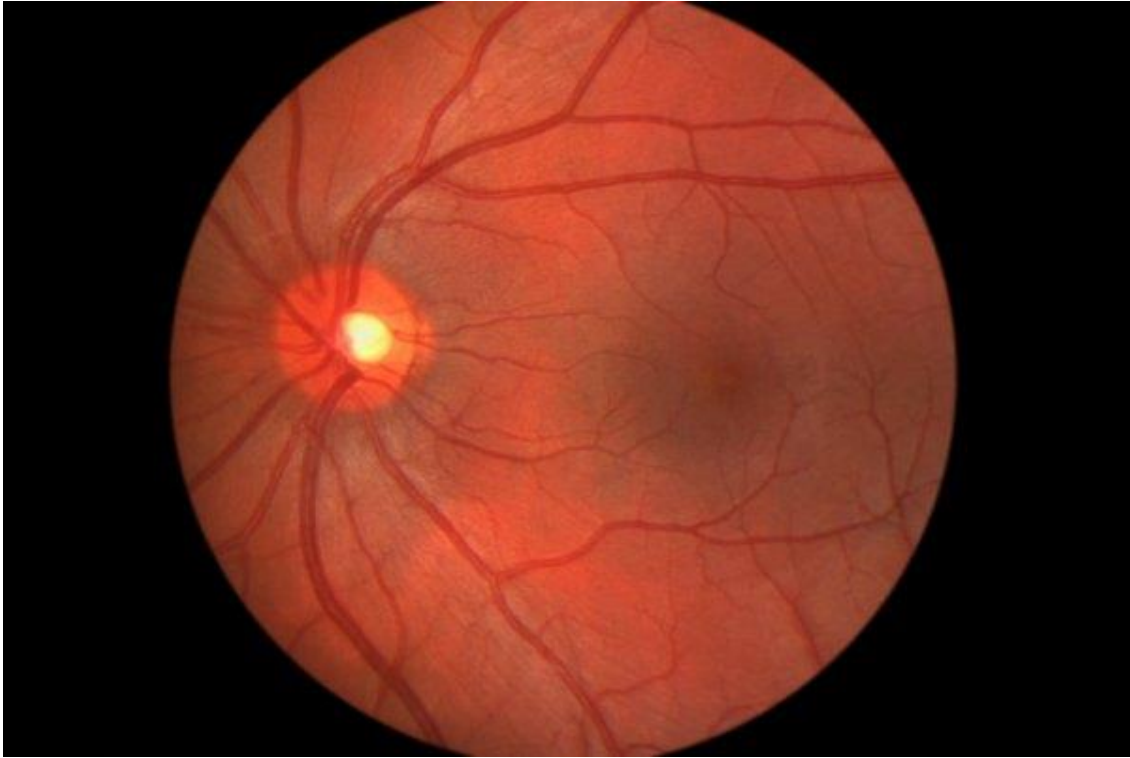
- „Следващата голяма стъпка“: изследователи от U of T търсят лечение за загубата на зрение;

- Завръщането на генната терапия: как учените се опитват да я направят по-безопасна;

- От първо лице:

- Петър Стайков: „Удовлетвореността от постигнатото е в пъти по-голяма, когато съзнаваме, че нашите усилия са допринесли до определени ползи за други хора“;

Абонирайте се за бюлетина, като ни изпратите имейл на info@retinabulgaria.bg или използвайте формата в [уебсайта](#)

Новини от сдружението

Консултативни срещи по проект „Споделяй, грижи се, излекувай – трансформиране грижите за хората с редки болести“

В изпълнение на дейностите по проект „Споделяй, грижи се, излекувай – трансформиране грижите за хората с редки болести“, през месец юни бяха проведени две консултативни срещи, на 21 юни 2022г. с медицински специалисти по редки болести (в т.ч. изследователи и болнични мениджъри), а на 27 юни 2022г. с представители на фармацевтични компании и производители на медицински изделия.

С програмата и лекторите на срещата с медицинските специалисти по редки болести можете да се запознаете [ТУК](#)

С програмата и лекторите на срещата с представителите на фармацевтични компании и производители на медицински изделия можете да се запознаете [ТУК](#)

Целта на консултативните срещи е да се обсъдят и съгласуват основни изводи за актуалното състояние на дейностите по редки болести в България и предизвикателствата пред различните заинтересовани страни (пациенти, медицински специалисти, нормотворци, производители на лекарства-сираци и медицински изделия и други).

Анотация от първа онлайн консултация с представителите на пациентските организации

На 25 май 2022 г. бе проведена първата от предвидените четири консултативни срещи по проект „Споделяй, грижи се, излекувай – трансформиране грижите за хората с редки болести“. Екипът на проекта обсъди и съгласува с представители на пациентските организации основните изводи за актуалното състояние на дейностите по редки болести в България и предизвикателствата пред различните заинтересовани страни, изложени в обзорен Доклад за състоянието на дейностите по редки болести в България.

Събитието беше открито от д-р Петя Стратиева – председател на Сдружение „Ретина България“ и ръководител на проекта. Д-р Стратиева запозна участниците с инициативата на проекта и целите на провежданата консултация.

Експертният екип в лицето на: д-р Петя Стратиева (експерт „Пациентско застъпничество“), д-р Стойчо Кацаров (експерт „Организация на здравеопазването и правни въпроси“), проф. Иванка Димова (експерт „Редки и генетични болести“) и проф. Радка Кънева (експерт „Научно

медицински дейности“) направиха презентации съгласно компетенциите си по залегалите теми и основните изводи от обзорния Доклад за състоянието на дейностите по редки болести в България. В консултацията взеха участие представители на: „Българска асоциация по хемофилия“, „Национално сдружение на пациентите с митохондриални заболявания“, „Национален Алианс на хора с редки болести“, Сдружение „Българско общество на пациентите с пулмонална хипертония“, както и други организации на пациенти с редки болести. В дискуссионната част бяха изразени мнения от представители на пациентските организации, които ще послужат за допълване на изводите и препоръките от Доклада.

Проектът "Споделяй, грижи се, излекувай - трансформиране грижите за хората с редки болести" е финансиран по Фонд Активни граждани България по линия на Финансовия механизъм на европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014 – 2021. www.activecitizensfund.bg

[Научете повече](#)

Свържете се с нас

Info@retinabulgaria.bg и тел. +359 882 943 310

ПРЕПОРЪЧАНО

Болестите може да са редки, но проблемите не са

Резюме от д-р Стойчо Кацаров на направения по проект „Споделяй, грижи се, лекувай-трансформиране грижите за хората с редки болести“ анализ на състоянието на дейностите по редки болести в България. „Редки болести“ е термин, с който се означават заболявания, които засягат по-малко от 5 души на 10 000 население. Голяма част от тях за известни отдавна, а с развитието на науката и технологиите продължават да се откриват нови болести и да се научава повече за патогенезата на известните. Това, че се срещат при малко болни създава редица трудности: Рядко се прилагат профилактични дейности за редките болести, защото от гледна точка на общественото здравеопазване профилактиката на масовите социално значими болести е с много по-голям ефект върху здравето на населението.

Диагностиката е затруднена заради това, че за тези болести се знае малко и се срещат много рядко - за един лекар, който никога не се е срещал с дадена болест, е много по-трудно да постави правилната диагноза, а закъснялата диагностика води до развитие на усложнения.

[Пълното резюме вижте тук](#)

Актуално от напредъка на проучванията

Текущи клинични проучвания в оптогенетиката

Въпреки че оптогенетиката е сравнително нова технология, в момента има четири компании, които усъвършенстват своите оптогенетични генни терапии за

	лечение	на	ретината.
(1)	GenSight Biologics,	GS030	(Париж, Франция);
(2)	Allergan, RST-001	(Дъблин, Ирландия);
(3)	Bionic Sight,	BS01	(Ню Йорк, САЩ);
(4)	Nanoscope Therapeutics,	vMCO-010	(Бедфорд, Тексас, САЩ);

Резюме на текущите клинични изпитвания на оптогенетични терапии за възстановяване на зрението

PIONEER е фаза 1/2a, отворено проучване за повишаване на дозата, което е предназначено да оцени безопасността и поносимостта на GS030 при пациенти

с напреднала несиндромна RP.
GS030, разработено от GenSight Biologics, е ново оптогенетично лечение, което комбинира лекарствен продукт (GS030-DP), прилаган чрез единична интравитреална инжекция с носимо медицинско устройство за визуална стимулация (GS030-MD).

[Научете повече](#)

Д-р Nirenberg получава награда Bressler 2022г. за изключителния си принос към напредъка на науката за зрението

„Lighthouse Guild се ангажира да подобри живота на хора със или изложени на риск от загуба на зрение. Вярваме, че е важно да признаем публично учените, които търсят и намират начини да разберат зрителните механизми и да възстановят зрението“, казва д-р Калвин Робъртс, президент и главен изпълнителен директор на Lighthouse Guild, в съобщение на компанията. “Д-р Nirenberg отваря нови пътища, за да помогне на хората със загуба на зрение да водят пълноценен и продуктивен живот, като усъвършенства основното ни разбиране за изчислителната невронаука и кодовете, които невроните използват, позволявайки ѝ да пресъздаде модели на електрически сигнали към мозъка, които биха могли да възстановят зрението при хора с дегенерация на ретината.”

Д-р Nirenberg е лидер в областта на невронното кодиране и носител на наградата MacArthur „Genius“. Тя е професор по неврология и компютърни невронауки в Института за компютърна биомедицина, Weill Medical College of Cornell.

[Научете повече](#)

Проучване за повишаване на дозата на EA-2353 при пациенти с пигментен ретинит

Стартира отворено проучване на Endogena Therapeutics, Inc с нарастващи дози за оценка на безопасността, поносимостта и ефикасността на EA-2353 при пациенти с пигментен ретинит (PR).

Ще има 4 кохорти, като във всяка от първите три групи ще бъдат лекувани 3 субекта с инжекции на 4 седмици с EA-2353. Интравитреалните инжекции (IVT) ще се прилагат в едното око на субекта, което се определя като око с по-лошо зрение въз основа на BCVA. Допустимите пациенти ще бъдат записани в една от следните кохорти във възходящ последователен ред:

- Кохорта 1 (ниска доза);
- Кохорта 2 (средна доза);
- Кохорта 3 (висока доза);
- Кохорта 4 (максимална поносима доза);

Участието на пациентите ще продължи приблизително 7 месеца, като се предвижда записването на 14 пациенти. Интравитреалните инжекции ще се прилагат на 4 седмични интервали. Приблизителна начална дата на проучването е 31 май 2022 г. Приблизителна дата на завършване на проучването е 31 декември 2023 г.

Технологии, иновации § образование

Изследователи предприемат стъпки към разработването на „електрическо око“

Изследователи от Държавния университет в Джорджия успешно проектират нов тип устройство за изкуствено зрение, което включва нова архитектура с вертикално подреждане и позволява по-голяма дълбочина на разпознаване на цветовете и мащабируемост на микрониво. Новото изследване е публикувано в водещото списание ACS Nano. „Тази работа е първата стъпка към нашата крайна цел – да разработим микромасабна камера за микророботи“, казва асистентът по физика Сидонг Лей, който ръководи изследването. "Ние конструираме този нов тип сензор за изображения с акцент върху миниатюризацията." Екипът на Лей успява да положи основите на биомиметичното устройство за изкуствено зрение, използвайки синтетични методи за имитация на биохимични процеси.

„Добре известно е, че повече от 80 процента от информацията в

ежедневието ни се улавя от зрението. „Крайната цел на нашето изследване е да разработим микромасщабна камера за микророботи, които могат да влизат в тесни пространства и да отворят нови хоризонти в медицинската диагностика.

[Научете повече](#)

„Следващата голяма стъпка“: изследователи от U of T търсят лечение за загубата на зрение

Отнема само част от секундата, докато светлината премине през окото ви, за да създаде изображение в мозъка, което ви позволява да видите думите на екрана в момента. Тази способност обаче може да бъде отслабена, което понякога води до пълна слепота – когато ключови структури в окото са загубени поради състояния като свързана с възрастта дегенерация на макулата (МДСВ), която засяга милиони хора, и пигментен ретинит (RP), едно от най-честите наследствени заболявания на ретината. Но интердисциплинарен екип от учени, финансиран от инициативата Medicine by Design на Университета в Торонто, вярва, че има възможност да промени ситуацията. Техният план, включва използването на стволови клетки за възстановяване на зрението. „Това е изключително трудно изследване, но видяхме известен напредък във възстановяването на зрението при мишки“, казва Моли Шойчет, професор в катедрата по химично инженерство и приложна химия във Факултета по приложни науки в Института по Биомедицинско инженерство.

[Научете повече](#)

Завръщането на генната терапия: как учените се опитват да я направят по-безопасна

Нежелани имунни реакции заплашват да провалят някои генни терапии. Но изследователите търсят начини за борба с вредните възпаления. След години на разочарования, изследванията на генните терапии претърпяха ренесанс, с няколко одобрения на лекарства с висок профил и поредица от обещаващи резултати от клинични изпитвания срещу опустошителни генетични заболявания. Но докато изследователите се стремят да разработят лечения за нови състояния, те също така се опитват и да измислят как да се справят с тревожните признаци, че имунните реакции към терапиите могат да попречат на усилията им - и да генерират опасни странични ефекти.

Загрижеността е популярна тема на годишната среща на Американското дружество по генна и клетъчна терапия (ASGCT) проведена от 16 до 19 май във Вашингтон, окръг Колумбия, като участниците обсъждат ефектите от възпаленията предизвикани от генните терапии.

[Научете повече](#)

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ

Петър Стайков: „Удовлетвореността от постигнатото е в пъти по-голяма, когато съзнаваме, че нашите усилия са допринесли до определени ползи за други хора“

Роден съм през 1953 г. във Враца и детството ми премина в близкото до града село Лиляче. В съвсем ранна възраст са ми открили глаукома, последвали три операции и един по детски наивен и жесток инцидент и на седем години се оказах напълно сляп. В ония години очевидно е имало по-добра връзка между отделните организации и институции, защото от болницата, в която за пореден път ме бяха завели ни насочиха към Съюза на слепите, а те пък към специалното училище за слепи във Варна.

Три години по-късно беше възстановено и училището в София и в него завърших основното си образование. Нямах навършени петнайсет, когато започнах работа в „Успех“ в Пловдив и веднага се записах във местната вечерна гимназия. Сутрин на работа, вечер на училище – три страхотни юношески години, много нови приятели, младежки вълнения, силни преживявания и веднага след завършването кандидатствах и бях приет в софийския университет „Климент Охридски“. Впоследствие съм работил на различни места – психолог, библиотекар, работник, аспирант, научен сътрудник, депутат В седмото велико народно събрание, ръководител на предприятията на ССБ, преподавател в „Нов български университет“ и т.н. Вместо да изброявам всичко това бих искал да отбележа нещо много важно, а именно: Винаги и навсякъде където съм работил първо съм се стремял да работя само такива работи, които са ми интересни, а ако е трябвало за известно време да работя нещо по-различно винаги съм се опитвал да намеря в него макар и малкото неща, които могат да ми станат интересни.

През 2002 г. напуснах ръководната работа в ССБ и се заех със самостоятелна дейност чрез създаденото от мен и приятели сдружение

„Център за подкрепа на социалната интеграция – Приоритети“. През 2010 г. към сдружението създадохме и дружеството „Бюро по труда за лица със зрителни увреждания“. И така вече не в мащабите на държавата или на Съюза на слепите, а в много по-малък периметър се опитвам отново да бъда полезен на себе си и на другите, преди всичко на хората със зрителни проблеми.

Често ме питат защо съм ограничил периметъра на действие на бюро, а и на сдружение Приоритети само до тази категория и винаги съм давал еднозначен отговор: „Аз разбирам от много неща, но проблемите именно на тези хора са нещото, от което най-много разбирам и където в най-висока степен мога да бъда полезен. Споменах вече, че съм ослепял напълно на седемгодишна възраст. Както и да го погледнем това си е драма, но драмата на тази крехка възраст се преживява много по-лесно в сравнение със същата драма, ако тя ни сполети на възраст двайсет и повече години например. Много дълго е да обяснявам как така с течение на времето успях да проникна в разбирането затова, че от самия мен зависи това какъв вид проблем ще бъде за мен липсата на зрение. Бавно, но неотклонно през годините аз осмислях проблема и своя начин на живот погледнат именно през неговата призма и постигнах комфортно съгласие със себе си, когато започнах да се отнасям към моята слепота не като към психологически, а само като към технически проблем. От това става ясно, че успях да постигна такова душевно и интелектуално състояние, при което липсата на зрение не поражда постоянно тежки емоционални изживявания, а е преди всичко проблем, който трябва да се решава с помощта на технически средства и с по-добра организация на персоналните взаимоотношения с близките, колегите и приятелите. Не споделям възгледите, че трябва да се борим за нашата абсолютна независимост. Не трябва и не може, защото по същество човекът е социално животно, човекът се ражда и живее в общността на себеподобните. В общността, в която живеят и слепите и виждащите всеки от нас е зависим от какво ли не и от кого ли не. Ние дори не си

даваме сметка до каква степен частният ни живот е обвързан с ефективните или неефективните действия на много други хора и институции.

Лично за мен е от значение това да се опитвам да мога да върша самостоятелно много неща без да страдам от илюзията, че например техниката и административните разпореждания могат да ми дадат възможност да бъда абсолютно независим от всички останали. Често казвам, че обичам да мога самостоятелно да си решавам поне всекидневните житейски проблеми, а ако се случи и това някой да е наоколо и да поиска да ми съдейства аз нямам нищо против. Още веднъж ще подчертая моето верую: Живеем заедно и е повече от нормално и необходимо взаимно да си помагаме. И в този контекст всеки от нас може да търси и да намира своето индивидуално място в по-големите и дори само в своите малки човешки общности. Това разбиране ми дава възможност да се опитвам така да организирам живота си, че да ми бъде интересно да живея, и не на последно място и да работя. А за да ми бъде интересно би трябвало постоянно да се развивам и да се усъвършенствам. Усъвършенствам означава, че поставям на себе си такива задачи, чието изпълнение зависи от повишаването на моите собствени способности и естествено усилия. Лесно влизам в колаборация с други хора, когато това е необходимо за работата, която искам да се свърши. Правя го без особени усилия, защото отдавна съм свикнал да гледам на другите преди всичко като на потенциални партньори, а не като на противници и конкуренти. Това не означава, че не съм способен твърдо да се противопоставя на амбиции и мераци на хора, за които преценявам, че нямат намерения да помогнат на общото дело, а напротив изначално са в готовност да навредят на всички и всичко с изключение на самите себе си.

Всъщност в своите усилия и действия аз се състезавам преди всичко със себе си, а не с тези, с които сме във всекидневно общуване. Моя основен критерий за успеваемост е днес да правя нещата по-добре отколкото съм ги правил вчера или оня ден, а не да се съизмервам с това, какво е

постигнал еди-кой си или еди-коя си. За личния ми опит във взаимоотношенията с различните специалисти по очни болести, не бих могъл да бъда много полезен, защото аз много отдавна вече не контактувам с тези хора в качеството на пациент. И това положение не е по никакъв начин израз на някакво негативно отношение към тях и тяхната дейност. Работата е в това, че от преди много години аз съм разбрал, че няма никакви шансове да ми бъде върната каквато и да било част от изгубеното зрение. За щастие глаукомата след като на сто процента си е свършила работата не ми създава никакви допълнителни проблеми. Очите са достатъчно увредени и за късмет вече не ми се появява характерното за това заболяване вътреочно налягане със съпътстващите го болки и други неприятности. Времето, в което съм имал много интензивни отношения с офталмолозите е било в ранното ми детство и нямам на практика никакви спомени от общуването си с тях. Нямам спомени с изключение само на един, който имаше огромно значение за по-нататъшното ми формиране като личност в условията на живот без зрение. Когато бях вече на 10 години родителите ми решиха да направят още един опит и ме заведоха на преглед при професор Евгени Живков. Тогава лекарите все още имаха частна практика, която по-късно социалистическата държава забрани и той ни прие в частния си кабинет. Прегледа ме внимателно и след като свърши се обърна към майка ми и баща ми: „Не си губете повече времето, не си хабете нервите, не си харчете напразно парите. Това дете никога вече няма да вижда!“ Майка се разплака. Доколкото си спомням май че и аз я последвах и по живо по здраво си тръгнахме. Ударът беше рязък и тежък. От друга страна, обаче тези негови думи се оказаха решаващи за моето последващо формиране като личност. След като отмина първоначалната стресова емоция аз постепенно, в течение на няколко години осъзнавах и свиквах с това, че вече няма да мога да мечтая да ставам авиоинженер, строителен техник, и всевъзможни професии, за които е безусловно необходимо наличието на зрение. Постепенно, но за щастие достатъчно рано аз се ориентирах

към това, че ще трябва да съобразявам своите мечти и житейски планове именно с тази вече не съвсем нова, но и категорично незаобиколима реалност, животът без зрение. Затова съм много благодарен на споменатия професор, който апропо не много време след нашата среща емигрира в така наречената тогава Западна Германия. Имам отлични спомени и от Доц. Емил Филипov, който като млад лекар изпълняваше задълженията на училищен очен лекар към специалното училище за слепи в София. В по-късни години съм се срещал с него по различни поводи, насочвал съм към него и свой близки и познати, защото той винаги беше много внимателен с пациентите, а диагностичните му способности бяха така да се каже „върха“. По-късно съм имал вече делови отношения с някои представители на бранша, но това е вече съвсем друга тема. Искам да споделя и няколко думи за съществуващите организации на и за хора със зрителни увреждания. Във времето на управлението на БКП в България имаше две както ги наричахме казионни организации – Съюза на слепите в България и Народна потребителна кооперация на слепите. Двете организации продължиха да съществуват и работят и след промяната на обществените отношения у нас. Кооперацията продължи да работи съвършено без дори и да се опита да се промени поне на милиметър. В резултат на това след смъртта на Г-н Кърлин тя изпадна в неимоверна дълбока кадрова и управленческа криза и не случайно битката за нейното превземане активира едни от най-нелицеприятните публични фигури сред незрящите. В този смисъл не бих искал да се впускам в някакъв анализ на тази организация, защото това не може да се прави помежду другото. Другата наследена от миналото време организация е Съюза на слепите в България. В самото начало на прехода в нея вреше и кипеше и бяха предлагани и правени различни опити за нейното реформиране. Според мен през деветдесетте години в ССБ наистина бяха направени определени стъпки по посока на нейната демократизация, модернизация и към оптимизиране работата както на съюзните структури, така и на

предприятията, които бяха много значима част от дейността на организацията.

Впоследствие тези процеси постепенно бяха повече или по-малко забавени и почти стопирани и аз изразих моето несъгласие с тези нови реалности като постепенно се оттеглих от участие в ръководните органи на ССБ. Съюза на слепите не продължи да се развива така, както аз си представях, че трябва да се развива, но това не означава, че ССБ вече няма своето място в борбата за подобряване условията на живот на незрящите в България. Съюза продължава да върши полезни неща за своите членове. Аз бих искал да видя много повече, но и това, което се прави е достатъчно да ме мотивира да се включвам в подкрепа на едно или друго негово начинание, когато преценявам, че то е в подкрепа на неговата, както е модерно да се казва „целева“ или „таргет“ група. Само за пример ще дам току що приключилата работа по изработване на нов речеви синтезатор на български език. Това нещо стана възможно благодарение на отличната колаборация на една група незрящи IT специалисти, експерти по информационни технологии от БАН, председателят и ръководството на Съюза на слепите и разбира се държавата чрез МТСП и фонд „Социална закрила и други. Е трябваше ли да се запънем като магарета и да си казваме: „Аз няма да се включа в тази работа, защото тя се извършва под ръководството на организации и хора, на които аз не симпатизирам. Ако разсъждавахме по този начин нищо добро нямаше да се случи и само щяхме да си водим задушевни разговори на маса колко лош е този и обратно колко свестен съм аз и моите приятели.

Както и да си говорим работа има много, работа има за всички, че и в повече стига да има кой да се захване с нея и да има достатъчно хора, които да са готови поне за малко да забравят противоречията и взаимните си несъгласия.

Свършено закономерно още в началото и в средата на деветдесетте години възникнаха различни други организации, изповядващи своята ангажираност с проблемите на незрящите в България. В следващите

години някои от тях се укрепиха и завоюваха свое заслужено място на този терен. Става дума за сравнително малки организации, които по мащабите на своите ресурси и възможности за действие са далеч от възможностите на ССБ. За сметка на това някои от тези нови организации успяха да преодолеят началните затруднения и постепенно намериха своите ниши и се утвърдиха като специализирани структури, които решават едни или други проблеми в най-подходящите за тях сфери на дейност. Процесите естествено бяха съвсем спонтанни и без съгласуване с която и да било висшестояща инстанция. В такива условия естествено беше да възникнат и организации със съвършено егоистични подбуди на създателите, но времето до голяма степен отвя първо тези организации. За съжаление с течение на времето се увеличаваха и затрудненията пред онези организации, които истински и квалифицирано се опитват да решават едни или други проблеми на незрящите. Но живота е такъв. Който може ще успява, който не може ще потъва и това зависи не само от полезността на начинанията, а и от личните мениджърски качества на участниците и ръководителите на тези организации, а защо не и от някоя и друга непредвидена случайност. Реформи и промени са необходими във всички организации където, кои, кога колко времето ще ни покаже. Кой ще успее и кой не пак то ще ни покаже. Няма изначално и за винаги подсигурени срещу възможните неуспехи и дори самоликвидации и фалити. Но да не прекаляваме с тъгите и притесненията. Докато има слепи ще има и организации, които по-добре или по-зле, но все пак винаги ще се стараят да вършат полезни неща за тези хора. Нормално е всеки човек да се стреми да работи като извлича определени облаги за самия себе си, но от повече от половинвековния мой опит мога да уверя всички, че удовлетвореността от постигнатото е в пъти по-голяма, когато съзнаваме, че нашите усилия са допринесли и определени ползи за други хора. Едва ли може да има по-голямо усещане за собствената ни значимост от моментите, в които виждаме полезността на своите постъпки измерена образно казано през очите на другите.

И накрая си признавам, че аз много повече обичам да чета, отколкото да пиша. Благодарение на появилият се в началото на деветдесетте години синтезатор с течение на времето възможностите за четене станаха почти неограничени. И особено след като напуснах поста Управител на „Успех-ССБ“ ЕООД мога да си позволя много повече време за четене. Чета и нямам никакво намерение да спирам. Имам много любими книги и любими автори, поради което не бих могъл да отделя някоя, или някои от тях, за които да мога да кажа, че са оказали някакво решаващо влияние в моето съзряване и развитие. В заключение ще кажа нещо, което може да прозвучи леко пресилено, но все по-често любимата ми книга се оказва, тази, която чета в момента.

Последвайте ни :)

[Website](#)

[Facebook](#)

[YouTube](#)

Ретина България
София 1504,
ул. Сан Стефано № 17, ет. 6
+359 882 943 310

**Подкрепете усилията ни в борбата за
предотвратяване на слепотата.**

[Направете дарение](#)

**Присъедини се към нашата нарастваща общност и
намери подкрепа сред членовете на Ретина
България.**

Заяви членство на info@retinabulgaria.bg или използвай [формата в уебсайта](#).

NOVARTIS

Вие получавате този бюлетин, тъй като сте регистрирали вашия контакт в някое наше събитие или сте изявили желание да получавате информация от нас.

Благодарим Ви за това! :)

Съдържанието разпространявано от Ретина България, е само за информационни цели.

Читателите трябва да обсъдят всяка интервенция със своя очен специалист.

Информацията в този бюлетин не означава, че Ретина България одобрява конкретна терапия, интервенция или лекарство.

Ретина България не поема отговорност за използването на каквато и да е информация, предоставена в този бюлетин.

Можете да се отпишете от този бюлетин по всяко време, като ни пишете на info@retinabulgaria.bg

Copyright © 2022 Retina Bulgaria. All rights reserved.

This email was sent to info@retinabulgaria.bg

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Retina Bulgaria · Ulitsa San Stefano 17 · Oborishte · Sofia 1504 · Bulgaria

Grow your business with **mailchimp**